

27 במאי 2020
ד' בסיון תש"ף

תבחינים לתקצוב מוסדות אקדמיים להכשרת עו"ה עבור תכנית להסבה להוראה של קצינות וקצינים / נגדות ונגדים אקדמאים המשרתים בצה"ל – תשפ"א

רקע כללי:

במערכת החינוך קיים כיום מחסור במורים ומורות איכותיים להוראה כוללת במסלול היסודי, בעל יסודי להוראת האנגלית, ביולוגיה/כימיה/פיסיקה.

כחלק מהיערכות האגף הבכיר להרחבת מקורות גיוס לסטודנטיות וסטודנטים איכותיים, מבקש המשרד לעודד הצטרפות של אוכלוסיית הקצינות והקצינים הנגדות והנגדים האקדמאים בעלי תארים מגוונים, המעוניינים בהכשרה להוראה במהלך שירותם הצבאי.

אוכלוסייה זו, כוללת קציני מטה מקצועיים בעלי ניסיון פיקודי- חינוכי ומובילי תהליכים חינוכיים ביחידותיהם במגוון תפקידים. לקבוצה זו פוטנציאל טוב להשתלב בתום לימודיהם ועם שחרורם מצה"ל כמורים במערכת החינוך בישראל.

הלימודים הם לתעודת הוראה כוללת בבית הספר היסודי, כיתות א'-ו' / תעודת הוראה לבית הספר העל-יסודי, באחד מהמקצועות המפורטים לעיל. קליטתם של מי שימצאו מתאימים לעבודה במערכת החינוך מתוכננת לאחר סיום לימודיהם לתעודת הוראה ואז יוכלו להשתתף גם בסדנת ההתמחות. הקצינות וקצינים / נגדות ונגדים צפויים להשתחרר בטווח של כשנתיים מסיום הלימודים.

יודגש כי הקצינים והקצינות, הנגדים והנגדות רכשו ידע עיוני ומעשי בתחום החינוך גם בהכשרה לקראת כניסה לתפקיד הצבאי, וגם תוך מהלך שירותם.

1. עיקרי התוכנית:

- 1.1. מטרת התוכנית היא הכשרת קצינות וקצינים / נגדות ונגדים לעבודת ההוראה בבתי ספר.
- 1.2. התוכנית מיועדת להכשיר כ- 60 מועמדים ב- 4 תכניות לכל היותר. לא תפתח קבוצה של פחות מ-15 מועמדים.
- 1.3. הרכב הקבוצות: קבוצה אחת להוראה כוללת ביסודי, קבוצה אחת להוראת האנגלית על יסודי ושתי קבוצות להוראת המדעים על יסודי. כל זאת ע"ס מיפוי החוסרים הקיימים במערכת החינוך.
- 1.4. התוכנית היא תוכנית ייחודית לפיה צה"ל מאפשר לימודים במהלך השירות הצבאי ביום לימודים אחד מחוץ לבסיס, בשכר מלא.
- 1.5. תכנית ההכשרה להוראה תתחיל החל מסמסטר א' תשפ"א, למשך שלושה סמסטרים. יום הלימודים שהוגדר הינו יום שני, יום משותף ללימודי החינוך והפדגוגיה. בנוסף ידרשו להשלים את יתרת השעות הנדרשת לצורך זכאות לתעודת הוראה בלימודים מקוונים א-סינכרוניים. (בהתאם למפורט בתכנית הלימודים סעיף 4)
- 1.6. ההשלמות הדיסציפלינריות יוכלו להתקיים בהתאם לנדרש בכל יום אחר, לאחר השעה 16:00. (אפשרות לקורסים מקוונים)
- 1.7. מוסד ההכשרה יבחן בתאום עם נציגי הצבא בתכנית את האפשרות לקיים סמסטר קיץ.
- 1.8. תכנית הלימודים תכלול קורסים מקוונים בהיקף המאושר ע"י המל"ג הן בלימודי ההכשרה להוראה והן בהשלמות הדיסציפלינריות.
- 1.9. סדנת הסטאז' תתקיים במקביל לשנה הראשונה של ההוראה בפועל ורק לאחר תאריך השחרור של כל קצינה / (הקצינים צפויים להשתחרר בטווח של כשנתיים מסיום הלימודים).

2. תנאי סף למוסדות המכשירים:

- על המוסד המכשיר לעמוד בכל תנאי הסף שלהלן, ולהציג פירוט בכל אחד מן הסעיפים הבאים.
- 2.1. ההכשרה להוראה תהיה בהתאם למתווה המאושר ע"י המל"ג להכשרת אקדמאים להוראה. המוסד יצרף תכנית לימודים העומדת במתווה ההכשרה להוראה ושתאושר ע"י האגף להכשרה אקדמית וקשרי מל"ג ות"ת.
  - 2.2. מוסד ההכשרה יבחן אפשרות להכיר בלימודים קודמים / הכשרות קודמות שהתקיימו במסגרת הצבאית, בעלי זיקה להוראה ולתפקידי המורה, בהיקף המאושר ע"י המל"ג.
  - 2.3. המוסד ימנה רכז לתכנית, שיהיה איש הקשר עם משרד החינוך (תינתן עדיפות למוסד הכשרה שימנה רכז תכנית בהיקף של 2 ש"ש. יובהר כי המשרד לא ישתתף בעלות הרכז)
  - 2.4. המוסד המכשיר ממוקם במרחק שלא עולה על 20 ק"מ מהבסיס הצבאי בגלילות, שם משרתת אוכלוסיית היעד וזאת ע"פ בקשת הצבא ולנוכח מתווה התוכנית.

3. תנאי סף למועמדים

הלימה לחוגי הלימוד בתואר הראשון ו/או השני.

המועמדים ללימודים בתכניות ההכשרה צריכים לעמוד בכל התנאים הבאים:

- 3.1. בעלי תואר אקדמי ראשון לפחות, בציון ממוצע של 75 לפחות, או ממוסד להשכלה גבוהה בארץ המוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה בישראל.

להלן טבלת התארים הנדרשים לפי מקצועות ההוראה:

מקצוע הכשרה להוראה	חוגי לימודי רלוונטיים בתואר הראשון ו/או השני
מדעים: כימיה, פיזיקה, ביולוגיה	<p>א. ביולוגיה, ביו-אינפורמטיקה, ביוטכנולוגיה, ביופיזיקה, ביוכימיה, מיקרוביולוגיה, ביולוגיה ימית, גנטיקה, מדעי המוח, וטרניריה, רפואה, מעבדות רפואית, כימיה, פיזיקה, גיאופיזיקה, מדעי הסביבה, חקלאות, מדעי בעלי החיים/הצומח, מדעי הרפואה, מדעי כדור הארץ, רוקחות, פרמקולוגיה, תזונה, הנדסה ביו-רפואית, הנדסה ביוטכנולוגית, הנדסת חקלאות, הנדסה סביבתית, הנדסת מזון, הנדסה פרמצבטית, ביוטכנולוגיה ומזון, הנדסה ביוכימית, הנדסת כימיה, הנדסת חומרים, הנדסה עתירת פיזיקה (הנדסת חשמל, הנדסת אלקטרוניקה, הנדסת מיקרו-אלקטרוניקה, הנדסת אלקטרו-אופטיקה, הנדסת אווירונאוטיקה), ננוטכנולוגיה. ללא צורך בהשלמות לתעודת הוראה למדעים.</p> <p>ב. מדעי המחשב, הנדסת מים, הנדסת מכונות, הנדסת בניין, הפרעות בתקשורת, סיעוד, פאראמדיה, פיזיותרפיה, פסיכוביולוגיה, אופטומטריה חשמל ואלקטרוניקה עם השלמות חלקיות לתעודת הוראה במדעים.</p>
הוראה כוללת לבית-הספר היסודי	תואר בחינוך, מדעי התנהגות, פסיכולוגיה, עבודה סוציאלית, אחד ממקצועות הלימוד בית הספר היסודי
אנגלית	<p>B.A מארץ דוברת אנגלית. תינתן עדיפות למי שברשותו B.A בתחום בעל זיקה להוראת השפה האנגלית בתחומים כגון:</p> <ul style="list-style-type: none"> • הנחיית צוותים • הכשרת עובדים • פיתוח חומרי למידה • כתיבת תכניות עבודה • תרגום מהשפה האנגלית לשפות אחרות או מעברית לאנגלית • עריכה לשונית בשפה האנגלית

4. תכנית הלימודים

- א. תכנית הלימודים תבנה בהתאם למתווה ההכשרה להוראה ובתוספת הנדרשת להתאמה לאוכלוסיית הלומדים הספציפית בתוכנית, כולל ההשלמות הדיסציפלינאריות .
- ב. **בית ספר יסודי הוראה כוללת** - היקף לימודים 30 שעות . לימודי החינוך וההוראה יכללו לימודי חינוך כיתה, אוריינית שפתית, הכלה והשתלבות ומקצועות לימוד בבית הספר היסודי.
- ג. **בית ספר על יסודי** – היקף לימודים 24 שעות. לימודי הכשרה להוראה לא כולל השלמות דיסציפלינאריות.
- ד. בהכשרה להוראת האנגלית לבעלי תואר שאינו בתחום האנגלית, היקף ההשלמות יעמוד על 12 ש"ש
- ה. הבקשה צריכה לכלול פירוט מלא של תכנית הלימודים המוצעת כולל: רשימת הקורסים, היקף השעות, סילבוסים, חובות הלימודים, שפת ההוראה, רציונל התכנית, דרכי ההוראה והלימוד. יש לצרף טבלה מרכזת המבחינה בין הלימודים לתעודת הוראה לבין השלמות שונות.
- ו. רשימת המרצים בתכנית, כולל: קורות חיים, דרגה אקדמית, ניסיון קודם, היקף העסקה במוסד המכשיר.
- ז. תוכנית ההתנסות המעשית והיקפה.
- ח. רשימת המדריכים הפדגוגיים, כולל קורות חיים וניסיון קודם, היקף העסקה במוסד המכשיר.
- ט. המוסד ינפיק בתום הלימודים את תעודת ההוראה החתומה, למסיימי חובותיהם בתכנית ההכשרה, בהתאם לחטיבת הגיל אליה הוכשרו. מסיימי התכנית יחויבו בשנת התמחות (סטאז') בשנת עבודתם הראשונה במערכת החינוך.
5. **תבחינים לבחירת מוסדות ההכשרה**

יתוקצבו עד 4 תוכניות* למעט במקרים מיוחדים ובאישור וועדת ההקצבות .

התוכניות ינוקדו ע"י וועדה מקצועית, שתבחן את איכות התכניות, על פי התבחינים הבאים*:

אחוזים	התבחינים
40	תכנית הלימודים והתאמתה לאוכלוסיית היעד
20	התאמתו של סגל ההוראה בתכנית לאוכלוסיית היעד
20	התאמתו של סגל ההדרכה הפדגוגית לביצוע ההתנסות המעשית לאוכלוסיית היעד
20	איכות התכנית להתנסות בהוראה **

* על המוסד להגיע לפחות ל- 60% בכל אחד מאמות המידה לעיל

** היקף ההתנסות, מספר שיעורים מעשיים שיש לתת בפועל, עבודת גמר, השתתפות בפעילות בית ספרית כללית, פעילות ייחודית לקבוצה (4 נקודות לכל תבחיני)

6. נוהל ההגשה וההחלטה לגבי תקצוב

שלב ראשון: כל התוכניות שתוגשנה ואשר עומדות בכל תנאי הסף הקבועים במסמך זה, תיבדקנה ותנוקדנה על פי התבחינים שלעיל, ייבחרו תכניות שקיבלו את הניקוד הגבוה ביותר בכל אחד מארבעת התחומים ועומדים בקריטריון המרחק הגיאוגרפי של 20 ק"מ. המוסדות/שהתוכניות שהגישו קיבלו את הניקוד הגבוה בכל אחד מארבעת התחומים (הוראה כוללת ביסודי, קבוצה אחת להוראת האנגלית על יסודי ושתי קבוצות להוראת המדעים על יסודי) כאמור יקבלו אישור לפתוח הרשמה למועמדים לתוכנית.

שלב שני: הודעה למוסד ההכשרה ולצבא על פתיחת הרשמה לתכנית.

קצינים המעוניינים בתכנית זו ירשמו ישירות באחד המוסדות שאושר להם לפתוח בהליך ההרשמה.

שלב שלישי: אישור פתיחת התכנית ותקצובה במידה ונרשמו לפחות 15 קצינים וקצינות שעומדים בתנאי הקבלה לתכנית. – מותנה באישור ועדת חריגים באוצר

שלב רביעי: המוסד יעביר למשרד את רשימת המועמדים בקובץ אקסל.

הערה:

אם בתום הרישום יתברר כי אחד או יותר ממוסדות ההכשרה שאושרו, לא עמד בתנאי של מספר הנרשמים כאמור ב'שלב שני', יקבל מוסד, בעל הניקוד הגבוה הבא, אישור לפתוח הרשמה לתוכנית, ובלבד שעמד בכל תנאי הסף.

7. הרכיבים המתקצבים - אישור התקצוב מותנה באישור ועדת חריגים באוצר

תקני ההוראה יהיו מתוך המכסות המתקצבות של המוסד המכשיר.

7.1 סיוע לסטודנטים:

הסטודנטים יהיו זכאים לסיוע כמפורט להלן :

הלוואה מותנית בגובה 5,800 ₪ על פי התנאים המפורטים בחוזר מערך מסייע של מינהל עובדי הוראה לתש"ף ומלגת פיס (קבלת מלגת הפיס מחייבת גם נטילת הלוואה מותנית) בגובה 5,000 ₪ תמורת 40 שעות התנדבות בשנה או בגובה של 10,000 –₪ תמורת 80 שעות התנדבות בשנה על פי התנאים המפורטים בחוזר מפעל הפיס לשנת תש"ף, או כל חוזר שיבוא במקומו.

יובהר כי עובדי הוראה בפועל אינם זכאים להלוואות מותנות ומלגות מפעל הפיס.

הערה: דמי הרישום ישולמו על ידי המועמדים וכן הם יידרשו לשלם עבור קורסי השלמה מעבר לתוכנית ההכשרה

הרגילה, אם וידרשו.

שמואל אבואב
המנהל הכללי

עו"ד שנית פנחסי-הראל
מנהלת תחום תמיכות והתקשרויות
הלשכה המשפטית

עדי קורסיה
מנהל אגף א' תקציב מינהל עו"ה

שירה שושני
ס/בכירה לחשב

איריס וולף
מנהלת אגף בכיר הכשרה והתמחות

סיגל אלה
מנהלת תחום בכיר תקציב עו"ה ומוכש"ר